

Trabzon'un Demiryolu Özlemi

– M.Nihat Malkoç · 18 Ocak 2011

TRABZON'UN DEMİRYOLU ÖZLEMİ

M.NİHAT MALKOÇ

Yol medeniyettir. Bir milletin çağdaşlık yolunda hangi noktada olduğu yol ağına bakılarak da belirlenebilir. Kuru laflarla çağdaşlık olmaz. Halil Rifat Paşa "Gidemediğin yer senin değildir" diyerek yolun önemini ne kadar güzel ve veciz bir biçimde dile getirmiştir.

Son yıllarda Türkiye'de yol konusunda çok büyük adımlar atılmıştır. Türkiye kısa zamanda duble yol ağlarıyla örülmüştür. Bir zamanlar at arabası bile sürülemeyen yollar göz kamaştırıcı duble yollara dönüşmüştür. Bu büyük bir aşama olsa da yeterli değildir. Ülkemiz bu hızla ve bu kararlılıkla giderse birçok yolumuz göz alıcı güzelliğe kavuşacaktır.

Ulaşımında farklı alternatifler üretmeliyiz. Karayollarına takılıp kalmamak lazımdır. İnsan ve yük taşımacılığında alternatif olarak deniz, hava ve demiryollarının da kullanılması, mevcutların modernize edilmesi gerekir. Özellikle demiryolu taşımacılığına önem vermeliyiz.

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk "Demiryolları Türk milletinin refah ve medeniyet yollarıdır" diyerek demiryolu taşımacılığının önemini vurgulamıştır. Öte yandan Onuncu Yıl Marşı'nda "Demir ağlarla ördük ana yurdu dört baştan" denir.

Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk, demiryollarına çok önem vermiştir. Atatürk zamanında yabancı şirketlerin elinde bulunan demiryollarını satın almak, devletleştirmek, demiryolları politikasının ilk adımını oluşturmuştur. İkinci adımda ise yeni demiryolları yapmak hedeflenmiştir. Yurdu demiryolu ağlarıyla örmek, bir hükümet politikası olarak, ısrarla ve başarıyla uygulanmıştır. 1929'da 5144 km uzunluğunda olan demiryollarının 2766 km'si devlete, 2378 km'si yabancı şirketlere aitti. Yeni kurulan Genel Müdürlük, bir taraftan yeni demiryolu yaparken, diğer taraftan da yabancı şirketlerin elinde bulunan hatların devletleştirilmesini üstlenmiştir. Cumhuriyetin ilanından 1938 yılı sonuna kadar, oldukça kıt kaynaklarla, her yıl ortalama 200 km, toplamda 3360 km demiryolu yeniden yapılmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında demiryolu konusunda alınan bu mesafe çok büyüktür. O hızla demiryolu yapımı sürdürülseydi bugün ülkemizde tren gitmeyen hiçbir yer kalmazdı.

Günümüzde ülkemizin birçok yerini demir ağlarla ne yazık ki öremedik. Demir ağlarla öremediğimiz yurt köşelerinden biri de Türkiye'nin en köklü şehirlerinden biri olan Trabzon'dur. Trabzon'un tren rüyası bir türlü hayra yorulamadı. Tren yollarımız batıda Samsun'da, güneyde Erzurum'da bitmektedir. Trabzon'a trenle gitme arzusu yüreklerde korlaşan bir arzu olarak yıllardan beri durmaktadır. Bugüne kadar gelen siyasetçilerin hiçbiri Trabzon'un ve Trabzonlunun bu hasretini dindiremedi. Tren bir hayal olarak

yüreklerde kaldı.

Televizyonlarda bir klasiğe dönüşen "Yaprak Dökümü" adlı dizinin son bölümünde Şevket karakterindeki kişi Trabzon'a gitmek için istasyondan dört tane tren bileti aldı. Dizinin bu bölümünü seyredenler bir an şaşırıp coğrafya bilgilerini tazeleme ihtiyacı duydu. "Trabzon'da demiryolu yok ki Trabzon'a trenle gidilebilsin" düşüncesi zihinlerden geçti.

Trabzon'a tren bir türlü varamadı. Bu, hayalden öteye gidemedi. Trabzon'a bugüne kadar treni getirebilecek bir babayığit, sözünün eri bir kişi çıkmamıştı. Dizideki bu çelişkili durum yazılı ve görüntülü basında uzun süre konuşuldu, yazıldı. "Acaba senaryoyu yazan, bu durumdan haberdar değil miydi?" diyenler oldu. Böyle bir cehaletin olması mümkün değildi. Zira Trabzon'da demiryolunun olmadığını ilkokulu bitiren bir kişi de rahatlıkla bilebilirdi.

Bu dizi milat olmalı... Trabzon bir an önce demiryolu ağı ile Samsun, Erzurum ve Kars'a bağlanmalıdır. Artık kaybedilecek zaman yok. Bunu Trabzon'a çok görmeyin. Trabzon trene kavuşabilmek için çok bekledi; sabretti, artık sabrın meyvelerini toplamanın zamanı gelmiştir. Zira Doğu Karadeniz'e 86 yıldır 1 metre bile demiryolu yapılmamıştır. Genelde Doğu Karadeniz, özelde Trabzon maalesef trenden mahrum bırakılmıştır. Oysa demiryolu Trabzon'un dünyaya açılan kapısı olacak, ticaret canlanacaktır. Çok şükür ki son zamanlarda Trabzon'a demiryolu yapılması konusunda büyük aşama kat edilerek, proje ihale edilmiştir. Trabzon'un ortasından kara trenin geçeceği günleri büyük bir hasretle bekliyoruz.